

<https://doi.org/10.28925/2412-2491.2024.2311>
УДК 811.111: 808.5: 81`37

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ БАЗОВИХ КОНЦЕПТІВ У ЗВЕРНЕННІ ДЖ. БАЙДЕНА ДО НАЦІЇ 2021 РОКУ: КОНСТРУКЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Талавіра Н. М.

Київський національний лінгвістичний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5600-5893>

nataliia.talavira@knl.u.edu.ua



This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

*У статті досліджено базові концепти звернення президента Джо Байдена до нації 2021 року, актуалізовані ключовими конструкціями, тобто фіксованими у довготривалій пам'яті поєднаннями форми, значення і функції. У мовленні конструкції реалізовано за допомогою конструктів, котрі є сполученням декількох конструкцій для вербалізації різноманітних об'єктів, подій та явищ. Метою пропонованої розвідки є встановлення конструкцій, які вербалізують базові концепти у зверненні президента Байдена до нації у 2021 році. У роботі встановлено, що базовими концептами звернення до нації є ЧАС, представлений у вступі до промови конструкціями *in history* та *throughout our history*, КРИЗА, репрезентований *in crisis*, та МОЖЛИВІСТЬ, втілено opportunity-конструкцією. В основному тексті аналізованої промови базові концепти представлені у блоках про пандемію, зайнятість, сім'ю, медицину, фінанси, довкілля, насилля, імміграцію та політику. Концепт ЧАС втілено конструктами у ракурсі винятковості події та унікальності заходів, котрих вживає адміністрація, повторюваності явища протягом певної епохи, нагальної необхідності змін у суспільстві. Концепти КРИЗА і МОЖЛИВІСТЬ вжито в основній частині звернення разом, оскільки КРИЗА у ракурсі створення небезпечної ситуації передуює МОЖЛИВОСТІ як імовірності усунути загрозу. Концепт КРИЗА актуалізовано у тексті промови конструктами в аспекті руху вниз за вертикаллю, протидії податковій системі, переешкоди для сім'ї або демократичного уряду, можливості протиправних дій для багатіїв у ракурсі фінансів. Концепт МОЖЛИВІСТЬ представлено в аспекті переешкоджання кризовим явищам: створення переешкоди для небезпеки, протидії загрозі, усунення переешкод для пересічних американців в аспекті зайнятості і податків, переміщення вперед або повернення до кращого стану в перспективі захисту довкілля.*

Ключові слова: концепт, конструкція, конструкт, звернення до нації, промова, Байден.

Talavira N. M. Verbalization of basic concepts in President Joe Biden's 2021 State of the Union Address: a constructional perspective

The article claims that basic concepts of President Biden's 2021 State of the Union address are actualised by key constructions, i.e. pairings of form, meaning and function fixed in long-term memory. In speech, constructions are implemented via constructs, combining several constructions to verbalise various objects, events and phenomena. The purpose of this paper is to identify constructions verbalising the basic concepts in President Biden's 2021 State of the Union address. It has been established that the basic concepts of the State of the Union address are TIME, represented in the introduction to the speech by the constructions 'in history' and 'throughout our history', CRISIS, actualised by 'in crisis', and OPPORTUNITY, embodied by the opportunity-construction. In the main body of the analysed speech, the basic concepts are represented in the segments about the pandemic, employment, family, medicine, finance, environment, violence, immigration and politics. The concept TIME is embodied by constructs indicating exclusivity of the event and uniqueness of the measures taken by the administration, recurrence of the phenomenon over time and the urgent need for change in the society. The concepts CRISIS and OPPORTUNITY are used together in the main body of the address, since CRISIS as a dangerous situation precedes OPPORTUNITY viewed as a probability of eliminating threat. The concept CRISIS is actualised by constructs indicating downward movement, counterforce to the tax system, obstacles to the family or democracy, and the possibility of illegal actions by the rich in financial sphere. The concept OPPORTUNITY is presented as preventing crises: creating a blockage to danger, counteracting a threat, removing obstacles for ordinary Americans in the perspective of employment and taxes, forward movement or renewal in environmental protection.

Keywords: *concept, construction, construct, State of the Union address, public speech, Biden.*

Вступ. Звернення президентів США до нації не просто церемоніальна подія, це фундаментальний аспект американського політичного життя (Youvan, 2024, el. ref.), важливий канал спілкування президента із законодавцями й американською громадськістю (Shogan, 2015, el. ref.) з метою окреслити політичний порядок денний, висвітлити внутрішні і міжнародні умови, з якими президент стикається щороку (Найіуе, 2022, с. 328), представити досягнення глави держави і задати тон в управлінні країною (Shogan, 2015, el. ref.). Промова президента виступає наріжним каменем демократичного уряду та публічної підзвітності (Youvan, 2024, el. ref.). Здатність президента виголосити цю промову послідовно і чітко є важливою вимогою для доказу спроможності адміністрації ефективно управляти державою.

Використання мовних одиниць на позначення найважливіших ідей виступу президента є засобом впливу на аудиторію та досягнення цілей ритора. Такі структури потрактуємо як ключові слова, які вказують на важливі концепти у тексті (Baker, 2004, с. 347), ідентифікують його частотні та статистично важливі елементи (ibid.). У зв'язку з цим постає проблема, які

мінімальні мовні одиниці реалізують базові концепти у публічних виступах президента.

Для нашого дослідження ми залучаємо ключові конструкції, що зберігаються у фіксованій формі у довготривалій пам'яті (Hoffmann, 2022, с. 7). Актуальність використання конструкцій для визначення базових концептів промови зумовлено декількома факторами. По-перше, конструкції розглядають як поєднання форми, значення і функції (Croft, 2022, р. 5), яке вимагає менше когнітивних зусиль для пошуку потрібної мовної одиниці, котра може вербалізувати ідею. По-друге, конструкції охоплюють різні форми: від морфологічного елемента або лексичної одиниці до складної та абстрактної синтаксичної схеми (Diessel, 2019, с. 11). По-третє, такі поєднання форми і значення можуть вільно комбінуватися, утворюючи різні конструкти, якщо вони не суперечать один одному (Goldberg, 2019, с. 21), а це означає, що сегмент тексту, необхідний для встановлення базових концептів звернення, може бути розширений.

Метою нашої розвідки є встановлення конструкцій, які вербалізують базові концепти у зверненні президента Байдена до нації у 2021 році. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: виокремити базові концепти звернення до нації 2021 року; встановити ключові конструкції та конструкти, що омовлюють концепти; з'ясувати процедури, за допомогою яких реалізовано базові концепти у промові.

Критичний огляд літератури виявив, що звернення президентів США до нації перебувають на периферії дослідження. Мовознавці вивчають структуру і функцію промови (Shogan, 2015, el. ref.), окремі мовні явища (Tang, 2021, с. 69) або використані стратегії (Haiyue, 2022, с. 328; Youvan, 2024, el. ref.). Водночас поза увагою лінгвістів залишаються ключові ідеї, змістово-тематичне ядро звернення до нації, тобто базові концепти промови.

Концепт розглядають як одиницю ментальної свідомості (Полюжин, 2015, с. 215), яка відображає знання та досвід людини (Джеріх, 2018, с. 64; Черненко, 2021, с. 45). Концепт містить культурну інформацію, яка фільтрується, переробляється й систематизується у свідомості людини (Полюжин 2015, с. 217). Засобом вираження й пояснення концепту є мова (Гарбера, 2014, с. 69), від окремої лексеми до розгорнутого дискурсу для передачі інформації про предмети, дії, ситуації, явища реальності (Черненко, 2021, с. 46; Шевченко, 2018, с. 64).

Засобом актуалізації базових концептів звернень до нації вважаємо конструкції, які укорінені в ментальному лексиконі мовця (Hoffmann, 2022, с. 6). У мовленні вони реалізуються конструктами, утвореними в оперативній пам'яті і втілюються у специфічних контекстах (Diessel 2019, с. 12). Лише в окремих контекстах конструкт репрезентує одну конструкцію (Hoffmann, 2022, с. 14), напр., *Ladies and gentlemen; Stop it!* Натомість у промовах конструкт поєднує декілька конструкцій з довготривалої пам'яті (ibid.), напр., *The great universities of this country have conducted studies over the last 10 years* (Biden, 2021). У наведеному прикладі конструкт *the great universities of this country have conducted studies* містить агентивну конструкцію *the great universities*, локативну *this country*, предикативну *have conducted studies*, а також темпоральний конструкт *over the last 10 years*, що включає конструкцію *10 years* і модифікуючий компонент *last*. Відповідно конструкти потрактуємо як мовленнєві реалізації декількох конструкцій.

Методологія дослідження. Матеріалом пропонованої розвідки слугує звернення до нації президента США Байдена (www.whitehouse.gov), проголошене 28 квітня 2021 року, на початку його каденції.

Дослідження послуговується конструкційною методикою (Goldberg, 2019) і передбачає три етапи роботи з текстом: конструкційно-інвентивний, конструктивно-диспозиційний та контекстуальний.

На конструкційно-інвентивному етапі встановлюємо базові концепти звернення до нації 2021 року з опертям на повторювані конструкції, вжиті у вступі промови. Так, ітеративність побудов *the 100th day of my administration, 100 days since I took the oath of office, after 100 days of rescue and renewal* (Biden, 2021) у вступі дозволяє виділити ключову *100 days*-конструкцію, котра є репрезентацією концепту ЧАС, співвідносного з природними циклами та ритмами тіла людини (Таценко, 2009, с. 9).

На конструктивно-диспозиційному етапі аналізуємо актуалізацію базових концептів в основній частині звернення до нації. Для цього виокремлюємо в тексті шляхом суцільної вибірки всі конструкти, котрі включають компоненти, що корелюють з ключовою конструкцією. Водночас визначаємо тематичний блок промови, де вжитий конструкт, напр., *the economy created more than 1,300,000 new jobs in 100 days* (Biden, 2021). У прикладі конструкт *created more than 1,300,000 new jobs in 100 days* включає *100 days*-конструкцію, предикативну *created 1,300,000 new jobs* з оцінним компонентом *new* для акцентування появи нових робочих місць і

квантитативну конструкцію *1,300,000* для підкреслення їхньої значної кількості. Конструкції *the economy* і *new jobs* указують на тематичний блок про економіку США.

Контекстуальний етап імплікує встановлення процедури представлення конструктором базового концепту з урахуванням дефініцій мовних одиниць та позначуваних відношень. У наведеному прикладі концепт ЧАС репрезентований *100 days*-конструкцією через створення можливостей для пересічних американців протягом стоденного періоду, що ідентифікуємо з конструктором *created new jobs*, а тому концепт ЧАС корелює з концептом **МОЖЛИВІСТЬ**.

Застосування описаних етапів аналізу звернення до нації 2021 року дозволяє прослідкувати втілення базових концептів в усьому тексті та визначити їхню кореляцію завдяки виокремленим конструкціям і конструкторам.

Результати дослідження та обговорення. У вступі до звернення 2021 року превалюють конструкції на позначення трьох базових концептів: ЧАС, КРИЗА та **МОЖЛИВІСТЬ**.

Концепт ЧАС вербалізується ключовими конструкціями, котрі репрезентують його у трьох перспективах: епохи, періоду при владі та нагальної необхідності діяти. ЧАС як епоха відображений оцінним конструктором *the extraordinary times we're in* та конструкцією *throughout our history*:

(1) [...] *this gathering is just a little bit different – a reminder of the extraordinary times we're in* (Biden, 2021).

(2) *Throughout our history, Presidents have come to this chamber to speak to Congress* (Biden, 2021).

У (1-2) конструктор *the extraordinary times we're in*, котрий занурює зібрання політиків (*this gathering*) у темпоральний контейнер, позначений конструкцією *in the extraordinary times*, вказує на епоху, а конструкція *throughout our history* акцентує повторюваність виступів президентів перед Конгресом США.

ЧАС як 100-денний період при владі представлений *100 days*-конструкцією, котра відображає темпоральний відрізок діяльності президента, за яким новинні організації, політичні аналітики та науковці оцінюють результати роботи глави держави (Kamarck, 2021, el.ref.). *100 days*-конструкція втілена у вступі 2021 року конструкторами, які поєднуються з

іншими одиницями для відображення окремих віх перших ста днів при владі. Конструкти маркують темпоральний відрізок, після якого проголошується промова, за допомогою структури *I stand here tonight* (3); позначають час втілення змін завдяки номінативній побудові *rescue and renewal* (4):

(3) *I stand here tonight, one day shy of the 100th day of my administration – 100 days since I took the oath of office [...] (Biden, 2021).*

(4) *After 100 days of rescue and renewal, America is ready for takeoff [...] (Biden, 2021).*

Концепт ЧАС у ракурсі нагальної необхідності діяти – звертатися до жінок на найвищих керівних посадах країни (*Madam Speaker, Madam Vice President*) – втілений конструкцією *it's about time* (5):

(5) *Madam Speaker, Madam Vice President, no President has ever said those words from this podium. No President has ever said those words, and it's about time (Biden, 2021).*

Концепт КРИЗА відображає загрозливу ситуацію, яка охоплює всі сфери життя людей, співвідносний з перешкодою або протидією, яку загрозливий стан чи ситуація створює для країни загалом чи для її окремих громадян, напр., *climate crisis, face challenges, democracy at risk*. У вступі звернення 2021 року зазначений концепт представлений двома конструкціями у двох перспективах: зовнішній як предмет обговорення (*talk about crisis*) або внутрішній як контейнер (*in crisis*). КРИЗА як предмет обговорення, тобто з-зовні, вербалізується предикативною конструкцією на позначення мовлення:

(6) *Tonight, I come to talk about crisis and opportunity (Biden, 2021).*

КРИЗА як небезпечна ситуація репрезентується як вмістище, тобто зсередини, куди занурена нація, напр., *inherited a nation – we all did – that was in crisis*; як загроза для країни, співвідносна з найнижчим щаблем вертикалі, втілена конструктами *the worst pandemic, the worst economic crisis*:

(7) *The worst pandemic in a century. The worst economic crisis since the Great Depression. (Biden, 2021).*

Концепт МОЖЛИВІСТЬ вербалізується ключовими конструкціями у трьох перспективах: предмет обговорення, рух країни до кращого стану та повернення до попередніх дій.

МОЖЛИВІСТЬ як предмет обговорення експлікується конструкціями на позначення мовлення, подібно до КРИЗИ: (6) *Tonight, I come to talk about crisis and opportunity (Biden, 2021).*

МОЖЛИВІСТЬ як рух до кращого стану втілюється конструкціями на позначення переміщення угору, напр., *America is rising anew*, чи вперед, напр., *America is on the move again*.

МОЖЛИВІСТЬ у ракурсі повернення до попередніх дій, які приводили до успіху, реалізований конструкціями з компонентом *again*:

(8) *We're working again, dreaming again, discovering again, and leading the world again* (Biden, 2021).

У (8) предикативні конструкції ідентифікують послідовно дії, типові для американців: працювати (*working again*), мріяти (*dreaming again*), відкривати (*discovering again*) та бути лідерами в світі (*leading the world again*), указуючи на повернення до кращого стану нації.

В основній частині звернення 2021 року ЧАС у ракурсі епохи реалізовано конструктами *in history* та *throughout our history*, які репрезентують здобутки президента чи прорахунки його попередників в сфері економіки, медицини, політики. Конструкт *in history* акцентовано додатково компаративними конструктами (*the most unique idea in history, the largest in history, more people*), які наголошують на винятковості події:

(9) *Together we passed the American Rescue Plan – one of the most consequential rescue packages in American history. We're already seeing the results* (Biden, 2021).

У наведеному прикладі (9) конструкт *one of the most consequential rescue packages in American history* називає унікальність заходів з порятунку країни, результати яких позначені конструкцією *seeing the results*.

У ракурсі повторюваності явища протягом певної епохи концепт ЧАС реалізований конструктом *throughout our history* (10):

(10) [...] *immigrants have done so much for America during this pandemic and throughout our history* (Biden, 2021).

У прикладі (10) конструкт *immigrants have done so much throughout our history*, що включає конструкції *immigrants have done, so much* та *throughout our history*, репрезентує вклад мігрантів у боротьбу з пандемією.

Як і у вступі до звернення, в основному тексті *100 days*-конструкція репрезентує ЧАС як поточний період здобутків адміністрації на посту у сферах медицини, економіки, політики:

(11) [...] *our progress these past 100 days against one of the worst pandemics in history has been one of the greatest logistical achievements* (Biden, 2021).

У (11) конструкція *in 100 days* ідентифікує період часу, коли можна побачити результати роботи команди президента, представлені конструктами *our progress*, що вказує на рух угору, і *one of the greatest logistical achievements*, який маркує розміщення досягнень на найвищому щаблі оцінної вертикалі завдяки компоненту *the greatest*.

Концепт ЧАС як нагальна потреба певних дій відображено у вступі і в основній частині тексту ключовою конструкцією *it's time*, котра корелює з предикативними побудовами на позначення активних дій (*to fix it, to pay their fair share*). У промові конструкцію *it's time* вжито з конструктами, котрі указують на попередні прорахунки в економіці, армії, політиці та можливості перетворень в цих сферах:

(12) [...] *trickle-down economics has never worked and it's time to grow the economy from the bottom and the middle out* (Biden, 2021).

У (12) конструкт *trickle-down economics has never worked* відображає проблеми як прояв кризи в економіці за рахунок компоненту *never*, що відображає відсутність випадків ефективності «економіки просочування». Конструкт *it's time to grow the economy* ідентифікує крайню потребу трансформацій.

Концепти КРИЗА та МОЖЛИВІСТЬ реалізовані у блоках про пандемію, зайнятість, сім'ю, медицину, фінанси, довкілля, насилля, імміграцію та політику.

У блоці про пандемію в основній частині звернення концепт КРИЗА представлений як рух вниз до найнижчого щабля шкали номінативним конструктом *the worst pandemic* (13):

(13) *The worst pandemic in a century* (Biden, 2021).

Як показує приклад (13), концепт КРИЗА активовано конструктом, що вказує на оцінку ситуації на початку каденції Байдена.

У свою чергу концепт МОЖЛИВІСТЬ у блоці про пандемію реалізовано через створення перешкоди конструктами з компонентами *vaccines, vaccinate* або *vaccination*, напр., *go get vaccinated* (15), у ракурсі забезпечення можливості, напр., *is now eligible to get vaccinated* (15), *setting up community vaccination sites* (14):

(14) *We're setting up community vaccination sites, developing mobile units to get to hard-to-reach communities* (Biden, 2021).

(15) *Everyone over the age of 16 – everyone is now eligible to get vaccinated right now, right away. Go get vaccinated, America* (Biden, 2021).

Як свідчать приклади, концепт **МОЖЛИВІСТЬ** представлено як створення перешкоди хворобі та надання шансу боротися з нею.

У блоці про зайнятість концепт **КРИЗА** представлено як рух за межі вмістища, що корелює з зайнятістю, напр., *two million women have dropped out of the workforce* (16):

(16) *Two million women have dropped out of the workforce during this pandemic* (Biden, 2021).

У (16) **КРИЗА** актуалізований як зовнішня загроза, що призвела до втрати робочих місць.

У цьому ж блоці про зайнятість концепт **МОЖЛИВІСТЬ** представлено у ракурсі створення змоги подолати перешкоду конструкціями *the American Jobs Plan* та *create jobs*, які вжиті у виступі президента як суб'єктно-предикатна структура (17-18):

(17) *The American Jobs Plan creates jobs replacing 100 percent of the nation's lead pipes* [...] (Biden, 2021).

(18) *The American Jobs Plan will create jobs that will lay thousands of miles of transmission lines needed to build a resilient and fully clean grid* (Biden, 2021).

У (17-18) **МОЖЛИВІСТЬ** вербалізований як плани забезпечити зайнятість.

У блоці про сім'ю концепт **КРИЗА** представлений у ракурсі перешкоди конструктом *four of the biggest challenges facing American families*, що містить конструкції *American families, four of the biggest challenges* та *facing challenges* (19). Конструкт *the American Families Plan addresses* (19) указує на протидію загрозі та репрезентує концепт **МОЖЛИВІСТЬ**:

(19) *That's why I've introduced the American Families Plan tonight, which addresses four of the biggest challenges facing American families* (Biden, 2021).

Концепт **КРИЗА** в блоці про медицину у ракурсі руху виокремлений конструктами на позначення переміщення вгору, що репрезентують ціни на ліки, напр., *outrageously expensive drugs* та *pay the highest prescription drug prices* (20), *pay more for prescription drugs* (21):

(20) *We all know how outrageously expensive drugs are in America* (Biden, 2021).

(21) [...] *we pay the highest prescription drug prices of anywhere in the world right here in America* [...] (Biden, 2021).

У прикладах (20-21) КРИЗА у сфері медицини подана як зростання ціни на ліки.

Концепт МОЖЛИВІСТЬ у блоці про медицину подано у ракурсі перешкоджання кризовим явищам предикативними конструктами *protecting people with preexisting conditions, protecting women's health* (22), які включають конструкції на позначення загрози здоров'ю (*preexisting conditions, the cost of insulin*); руху вниз цін на ліки, що ідентифікує їхню доступність великій кількості громадян, напр., *the Affordable Care Act* (22), *will lower prescription drug costs* (23):

(22) *The Affordable Care Act has been a lifeline for millions of Americans, protecting people with preexisting conditions, protecting women's health* (Biden, 2021).

(23) [...] *it will lower prescription drug costs for everyone* (Biden, 2021).

У прикладах (22-23) концепт МОЖЛИВІСТЬ актуалізований як усунення перешкоди для доступу до медицини у першій половині правління Байдена.

У блоці про фінанси звернення 2021 року, коли Байден лише розпочав свою каденцію, концепт КРИЗА актуалізований у двох ракурсах: протидії та можливості протиправних дій. Концепт КРИЗА як протидія втілено конструктами *companies evade taxes, millionaires and billionaires cheat on their taxes* (24), які маркують спротив багатіями системі оподаткування. КРИЗА у перспективі можливості для мільонерів діяти незаконно втілена конструктами *benefit from tax loopholes, deductions for offshoring jobs* (25). У наведених конструктах конструкції *tax loopholes* і *offshoring jobs* відображають протидію податковій системі, тоді як компоненти *benefit* та *deductions* указують на шанси для бізнесу:

(24) *A lot of companies also evade taxes; millionaires and billionaires who cheat on their taxes* (Biden, 2021).

(25) *they [companies] benefit from tax loopholes and deductions for offshoring jobs* [...] (Biden, 2021).

Концепт МОЖЛИВІСТЬ у блоці про фінанси реалізований як усунення перешкод для діяльності американців, зростання податків для багатіїв та створення перешкод для незаконної діяльності. МОЖЛИВІСТЬ у ракурсі пересічних громадян вербалізований конструктами *will not impose any tax increase* (26):

(26) *I will not impose any tax increase on people making less than \$400,000* [...] (Biden, 2021).

У (26) конструкт *impose any tax increase* втілює примушення, а заперечення *will not* акцентує можливість за рахунок їхньої ліквідації діями президента.

КРИЗА як загроза довікллю вербалізований номінативною конструкцією *climate crisis* (27), котра репрезентує загрозу для людей високого ступеня:

(27) *the climate crisis is not our fight alone; it's a global fight* (Biden, 2021).

Натомість МОЖЛИВІСТЬ у блоці про довіклля реалізовано як узагальнену боротьбу з кризою у ракурсі повернення до кращого стану конструктом *rejoin the Paris Accord* (28) та як протидію кризі предикативною конструкцією *save the planet* (29):

(28) *That's why I kept my commitment to rejoin the Paris Accord* [...] (Biden, 2021).

(29) *If we act to save the planet, we can create millions of jobs and economic growth* [...] (Biden, 2021).

У блоці про насилля концепт КРИЗА представлено номінативними конструкціями на позначення шкоди *gun violence* (3.86) та *daily bloodshed* (3.87); предикативною побудовою, що вказує на швидкість поширення загрози, *is becoming an epidemic* (3.86), і суб'єктно-предикатною структурою *the law expired* (3.87), яка ідентифікує відсутність перешкоди для насилля:

(30) [...] *gun violence is becoming an epidemic in America* (Biden, 2021).

(31) [...] *in the early 2000s, the law [a ban on assault weapons and high-capacity magazines] expired, and we've seen daily bloodshed since* (Biden, 2021).

У (30-31) концепт КРИЗА у блоці про насилля представлено ключовими одиницями на позначення шкоди, перешкоди та руху вниз. Натомість концепт МОЖЛИВІСТЬ у ракурсі вирішення критичної ситуації з насиллям відображено конструктами, що указують на переміщення вперед (*make some real progress*), створення можливостей (*deliver real equity; good jobs, good schools, affordable housing*), усунення перешкод (*root out systemic racism*):

(32) *Now is our opportunity to make some real progress. [...] we have a real chance to root out systemic racism that plagues America and American lives in*

other ways; a chance to deliver real equity – good jobs, good schools, affordable housing [...] (Biden, 2021).

Крім того, концепт **МОЖЛИВІСТЬ** реалізовано у блоці про насилля в ракурсі створення перешкоди конструктами *banning so-called “ghost guns”* (33), *protect the American people from this epidemic of gun violence* (34), які відображають перепони поширенню загрози застосування зброї, позначеної у наведених побудовах конструкціями “ghost guns” і *gun violence*:

(33) *One of them is banning so-called “ghost guns”* (Biden, 2021).

(34) *And I will do everything in my power to protect the American people from this epidemic of gun violence [...]* (Biden, 2021).

У блоці про імміграцію концепт **КРИЗА** реалізовано у перспективі протидії, напр., *our exhausting war over immigration* (35) і перешкоди, напр., *we’ve done nothing about it* (35):

(35) *Let’s end our exhausting war over immigration. For more than 30 years, politicians have talked about immigration reform, and we’ve done nothing about it* (Biden, 2021).

У (35) концепт **КРИЗА** як протидія втілений конструктом *our exhausting war over immigration*, в якій конструкція *exhausting war* ідентифікує тривалу боротьбу, тобто спротив правоохоронців незаконному перетину кордону. Перешкода представлена конструктами, котрі указують на блокування законів конгресменами побудовою *we’ve done nothing about it*.

Концепт **МОЖЛИВІСТЬ** у блоці про імміграцію актуалізовано конструктом на позначення забезпечення можливості, напр., *sent a comprehensive immigration bill to the United States Congress* (36); створення перешкоди як засіб захисту іммігрантів, напр., *finally secure protection for DREAMers* (37):

(36) *On day one of my presidency, I kept my commitment and sent a comprehensive immigration bill to the United States Congress* (Biden, 2021).

(37) *Congress needs to pass legislation this year to finally secure protection for DREAMers – the young people who have only known America as their home* (Biden, 2021).

Як свідчать приклади (36-37), **МОЖЛИВІСТЬ** втілений конструктами, що відображають потребу, а не результати певних дій президента.

У блоці про політику у заключній частині послання до нації концепт **КРИЗА** вербалізовано через створення перешкоди для демократичного

устрою держави конструктами на позначення шкоди, напр., *desecrating our democracy* (38), *assaulting this Capitol* (38):

(38) [...] *the images of a violent mob assaulting this Capitol, desecrating our democracy, remain vivid in all our minds* (Biden, 2021).

Концепт **МОЖЛИВІСТЬ** з точки зору демократії репрезентовано конструктами у ракурсі створення можливостей, напр., *opening doors of opportunity, guaranteeing some more fairness and justice, democracy in action* (39):

(39) *Opening doors of opportunity, guaranteeing some more fairness and justice – that's the essence of America. That's democracy in action* (Biden, 2021).

Висновки. Ключові конструкції у зверненні до нації президента Джо Байдена 2021 року вербалізують у вступі такі базові концепти як ЧАС, КРИЗА і **МОЖЛИВІСТЬ**. Актуалізацію зазначених концептів в основній частині промови здійснено за допомогою конструктів, тобто сполученнями декількох конструкцій. Концепт ЧАС ословеснений у ракурсі епохи (*in history, throughout our history*), 100-денного періоду президента при владі (*100 days*) та нагальної потреби діяти (*it's about time*). Базові концепти КРИЗА, реалізований ключовою конструкцією *in crisis*, та **МОЖЛИВІСТЬ**, втілений *opportunity*-конструкцією, репрезентовані разом у декількох блоках звернення про пандемію, зайнятість, сім'ю, медицину, фінанси, довкілля, насилля, імміграцію та політику. Концепт КРИЗА представлений конструктами у ракурсі створення небезпечної ситуації, зокрема, руху вниз за вертикаллю, протидії, перешкоди чи можливості протиправних дій. Концепт **МОЖЛИВІСТЬ** представлений в аспекті перешкоджання кризовим явищам, а саме створення перешкоди для безпеки, протидії загрози, усунення перешкод для пересічних американців, переміщення вперед або повернення до кращого стану.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні способів актуалізації концептів у виступах американських президентів, відомих особистостей, встановленні типових концептів у дискурсі окремих риторів з опертям на конструкційну методику.

ДЖЕРЕЛА

1. Гарбера, І. В. (2014). Функціонування терміна «концепт» у сучасній лінгвістиці. *Вісник Донецького національного університету. Серія Б: Гуманітарні науки*, 1-2, 65-71.
2. Джеріх, О. С. (2018). «Концепт» у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології: поняття та структура. *Типологія мовних значень у діахронічному та*

зіставному аспектах, 35-36, 61-69. <https://doi.org/10.31558/2075-2970.2018.35-36.7>

3. Полюжин, М. (2015). Поняття, концепт та його структура. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*, 4, 212-222.

4. Таценко, Н. В. (2009). *Засоби реалізації мегаконцептів ПРОСТІР, ЧАС, ІНФОРМАЦІЯ в сучасній англійській мові (на матеріалі інновацій віртуальної реальності)* [Автореф. дис. канд. філол. наук, Харків. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна]. Інституційний репозитарій Сумського державного університету <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3584>

5. Черненко, О. І. (2021). *Концептополе ДУХОВНІ ЦІННОСТІ в ідіостилі Віктора Бойка* [Дис. канд. філол. наук, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди]. Інституційний репозитарій Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/1fc35027-bdac-4a31-acea-04748c73a4c2>

6. Шевченко, І. С. (2018). Таблідність дискурсу американських президентів ХХІ століття. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Іноземна філологія*, 87, 62-68.

7. Baker, P. (2004). Querying keywords: Questions of difference, frequency, and sense in keywords analysis. *Journal of English Linguistics*, 32(4), 346-359. <https://doi.org/10.1177/0075424204269894>

8. Croft, W. (2022). *Morphosyntax: Constructions of the World's Languages*. Cambridge University Press.

9. Diessel, H. (2019). *The Grammar Network: How Linguistic Structure is Shaped by Language Use*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108671040>

10. Goldberg, A. E. (2019). *Explain Me This. Creativity, Competition, and the Partial Productivity of Constructions*. Princeton University Press.

11. Haiyue, Y. (2022). A Proximization Study of Critical Discourse Analysis. A Case Study of President Joe Biden's 2022 State of the Union Address. *BCP Social Sciences & Humanities*, 17, 328-336. <https://doi.org/10.54691/bcpssh.v17i.674>

12. Hoffmann, T. (2022). *Construction Grammar*. Cambridge University Press.

13. Kamarck, E. (2021). The first 100 days: When did we start caring about them and why do they matter? <https://www.brookings.edu/articles/the-first-100-days-when-did-we-start-caring-about-them-and-why-do-they-matter/>

14. Shogan, C. J. (2015). *The President's State of the Union Address: Tradition, Function, and Policy Implications*. <https://sgp.fas.org/crs/misc/R40132.pdf>

15. Tang, B. (2021). Analysis of Political Metaphors in Donald J. Trump's State of the Union Address in 2020. *English Literature and Language Review*, 7(4), 69-73. <https://doi.org/10.32861/ellr.74.69.73>

16. Youvan, D. (2024). Concealing Vulnerability: The Use of Amphetamines to Mask Dementia Symptoms in an Elderly POTUS During the State of the Union Address. https://www.researchgate.net/publication/378824656_Concealing_Vulnerability_The_Use_of_Amphetamines_to_Mask_Dementia_Symptoms_in_an_Elderly_POTUS_During_the_State_of_the_Union_Address

REFERENCES

1. Harbera, I. V. (2014). Funktsionuvannya termina «kontsept» u suchasniy linhvistytsi. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu. Seriya B: Humanitarni nauky*, 1-2, 65-71.

2. Dzherikh, O. S. (2018). «Kontsept» u suchasniy kohnityvniy linhvistytsi ta linhvokulturolohiyi: ponyattya ta struktura. *Typolohiya movnykh znachen u diakhronichnomu ta zistavnomu aspektakh*, 35-36, 61-69. <https://doi.org/10.31558/2075-2970.2018.35-36.7>

3. Polyuzhyn, M. (2015). Ponyattya, kontsept ta yoho struktura. *Naukovyy visnyk Skhidnoyevropeyskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 4, 212-222.
4. Tatsenko, N. V. (2009). Zasoby realizatsiyi mehakontseptiv PROSTIR, CHAS, INFORMATSIYA v suchasniy anhliyskiy movi (na materialy innovatsiy virtualnoyi realnosti) [Avtoref. dys. kand. filol. nauk, Kharkiv. nats. un-t imeni V.N. Karazina]. Instytutsiynnyy repozytariy Sumskoho derzhavnoho universytetu <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3584>
5. Chernenko, O. I. (2021). Kontseptopole DUKHOVNI TSINNOSTI v idiostyli Viktora Boyka [Dys. kand. filol. nauk, Kharkiv. nats. ped. un-t im. H. S. Skovorody]. Instytutsiynnyy repozytariy Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/1fc35027-bdac-4a31-acea-04748c73a4c2>
6. Shevchenko, I. S. (2018). Tabloyidnist dyskursu amerykanskykh prezydentiv XXI stolittya. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina. Inozemna filolohiya*, 87, 62-68.
7. Baker, P. (2004). Querying keywords: Questions of difference, frequency, and sense in keywords analysis. *Journal of English Linguistics*, 32(4), 346-359. <https://doi.org/10.1177/0075424204269894>
8. Croft, W. (2022). *Morphosyntax: Constructions of the World's Languages*. Cambridge University Press.
9. Diessel, H. (2019). *The Grammar Network: How Linguistic Structure is Shaped by Language Use*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108671040>
10. Goldberg, A. E. (2019). *Explain Me This. Creativity, Competition, and the Partial Productivity of Constructions*. Princeton University Press.
11. Haiyue, Y. (2022). A Proximization Study of Critical Discourse Analysis. A Case Study of President Joe Biden's 2022 State of the Union Address. *BCP Social Sciences & Humanities*, 17, 328-336. <https://doi.org/10.54691/bcpssh.v17i.674>
12. Hoffmann, T. (2022). *Construction Grammar*. Cambridge University Press.
13. Kamarck, E. (2021). The first 100 days: When did we start caring about them and why do they matter? <https://www.brookings.edu/articles/the-first-100-days-when-did-we-start-caring-about-them-and-why-do-they-matter/>
14. Shogan, C. J. (2015). The President's State of the Union Address: Tradition, Function, and Policy Implications. <https://sgp.fas.org/crs/misc/R40132.pdf>
15. Tang, B. (2021). Analysis of Political Metaphors in Donald J. Trump's State of the Union Address in 2020. *English Literature and Language Review*, 7(4), 69-73. <https://doi.org/10.32861/ellr.74.69.73>
16. Youvan, D. (2024). Concealing Vulnerability: The Use of Amphetamines to Mask Dementia Symptoms in an Elderly POTUS During the State of the Union Address. https://www.researchgate.net/publication/378824656_Concealing_Vulnerability_The_Use_of_A_mphetamines_to_Mask_Dementia_Symptoms_in_an_Elderly_POTUS_During_the_State_of_the_Union_Address

SOURCES

Biden, J. R. (2021). Remarks by President Biden in Address to a Joint Session of Congress. Retrieved September, 27, 2024, from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/04/29/remarks-by-president-biden-in-address-to-a-joint-session-of-congress/>

Дата надходження статті до редакції: 30.09.2024
Прийнято до друку: 29.10.2024